

JEANETTE BJÖRKQVIST

SUOMENTANUT TÄRJA LIPPONEN

MILBI

PAHA POLIISI

JOHNNY
Kniga

JEANETTE BJÖRKQVIST

MIBI
PAHA POLIISI

Suomentanut Tarja Lipponen

Johnny Kniga • Helsinki

© Jeanette Björkqvist, Mikael Runeberg ja Johnny Kniga 2024
Julkaistu samanaikaisesti ruotsiksi nimellä: Polisjäveln (Förlaget, Helsinki)

Suomennoksen © Tarja Lipponen ja Johnny Kniga 2024

Johnny Kniga
An imprint of Werner Söderström Ltd
ISBN: 978-952-362-023-0
Painettu EU:ssa

Sisällys

Aluksi.....	7
LUKU 1	
Poliisin poika	11
LUKU 2	
Kamaa ja kotiväkivaltaa Itäkeskuksessa	20
LUKU 3	
Huumeiden kotikentillä	38
LUKU 4	
Tietolähdepeliä keskusrikospoliisissa	63
LUKU 5	
Aarnion uskollinen sotilas	132
LUKU 6	
Romahdus, tuomio, kuolema	173
LUKU 7	
Sairaanhoitaja	207
Kirjailijan loppusanat.....	215
Lähteet.....	223

Aluksi

Tämä tarina voisi alkaa 29. joulukuuta 2016.

Silloin annettiin Suomen ylivoimaisesti suurimman poliisi-skandaalin tuomiot. Kävi ilmi, että pääsyytetyn, Helsingin huumepoliisin entisen päällikön Jari Aarnion, lisäksi muista syytetyistä poliiseista vain yksi sai langettavan tuomion. Hän oli Mikael ”Mibi” Runeberg.

Syyttäjä oli vaatinut Mibi Runebergille vähintään kahta ja puolta vuotta vankeutta. Helsingin käräjäoikeus päätyi huomattavasti ankarampaan ratkaisuun: kolme vuotta ja kuusi kuukautta muun muassa neljästä törkeästä virkarikoksesta.

Tarina voisi alkaa myös vajaata kuukautta myöhemmin, tammikuussa 2017. Silloin rikosylikonstaapeli Mibi Runebergille valkeni lopullisesti, mitä oli tapahtunut. Hänet oli kokeneena huumepoliisina tuomittu pitkään vankeusrangaistukseen. 26 vuotta kestänyt ura poliisina oli peruuttamattomasti ohi.

Mutta ei tarina siitäkään ala.

Se alkaa tammikuisesta perjantaista vuonna 2014.

Mielikuvat eivät ole tarkkoja, mutta Mibi muistelee, että oli kylmä.

Olihan sydäntalvi, 10. päivä tammikuuta, ja hän oli lähtenyt poliisiin työterveyshuollosta Helsingin Länsi-Pasilasta kävelen Auroran psykiatrisen sairaalan päivystykseen. Lääkäri

oli tarjoutunut soittamaan ambulanssin. Mibi sanoi ei. Hän menisi jalan.

Hänet kirjattiin sairaalaan neljältä iltapäivällä. Lääkäri merkitsi epikriisiin muun muassa ”vaikea masennus, ei psykoottisia oireita”.

Ensimmäisellä viikolla lääkitys oli niin vahva, että hän kulki kuin sumussa silloin kun ei ollut kokonaan tolkkua poissa. Se olikin hoitojakson tavoite: saada ylikierroksilla käyvä kroppa rauhoittumaan, suoda sille lepoa.

Tuntuvin tönäisy ylikierroksille oli tapahtunut kuukautta aiemmin, perjantaina 13. joulukuuta 2013.

Aarnio-vyyhdin tutkinta oli täydessä vauhdissa ja huume-poliisin päällikkö itse istui tutkintavankeudessa. Jutun tutkinnanjohtaja Jukka Haavisto ilmoitti Aarnion uuden vangitsemiskäsittelyn jälkeen, että tutkintaan oli noussut useita uusia rikosnimikkeitä.

Keskusrikospoliisin aseistautuneet poliisit olivat iskeneet samana päivänä Aarnion työpaikalle Helsingin huume-poliisiin Pasilaan. KRP:n operaatiosta ei juurikaan tihkunut tietoa julkisuuteen, mutta Haavisto toki ilmoitti, että Aarnion vangitsemista jatkettiin ja tätä epäiltiin nyt myös törkeistä huumausainerikoksista. Samalla tutkinnanjohtaja totesi, että epäilyt koskivat myös useita muita poliiseja, jotka olivat työskennelleet Aarnion alaisuudessa.

Yksi heistä oli Mibi Runeberg.

Kun KRP oli saanut valmiiksi perjantaisen kotietsintänsä Helsingin huume-poliisin tiloissa Pasilan poliisitalossa, Runeberg vietiin Vantaan poliisivankilaan.

Hän pääsi vapaaksi sunnuntai-iltana. Maanantaina hän palasi töihin.

Vointi ei ollut häävi. Hän vatvoi samoja asioita vuorokauden ympäri. Verenpaine huiteli yli kahdessasadassa ja leposyke oli niin korkea, että hän ajatteli saavansa aivohalvauksen.

Niinpä hän heitti takin niskaan, lähti työterveyshuoltoon ja käveli sieltä Auroran sairaalaan. Osastolla hänen olonsa tasaantui lääkehoidossa. Kaksi viikkoa myöhemmin toimintakyky oli palannut.

Kohtalokas vuosi 2014 oli tosin vasta alussa.

Mibi Runebergin vuosi jatkui tuon ensimmäisen sairaalajakson jälkeen kiinniotolla, vangitsemisella, uudella sairaalajaksolla ja toistuvilla kuulusteluilla. Kävi ilmi, että sotkuisen vyyhdin selvittelyssä hänet oli määritelty yhdeksi Aarnion lähimmistä rikoskumppaneista. Tutkinta tuotti lopulta miltei 50 000 sivua esitutkinta-aineistoa ja käräjäoikeuden liki tuuhasti tuomion.

Mibin osallisuudessa oli kyse siitä, että hän oli – Aarnion rikoksista tietämättä – toiminnallaan salannut esimiehensä roolin niin sanotussa hasistynnyrijutussa ja tehnyt Aarnion käskystä merkittävän määrän laittomia rekisterihakuja, ollut lavastamassa syytöntä miestä epäillyksi rikoksesta ja yksissä tuumin esimiehensä kanssa vaikeuttanut KRP:n tutkintaa.

Vankeustuomio lieveni Helsingin hovioikeudessa sakoiksi ja koveni myöhemmin korkeimmassa oikeudessa ehdonlaiseksi vankeudeksi. Poliisin ura oli kertakaikkisesti mennyttä.

Yhdenkään oikeusasteen käsittelyssä ei kyetty esittämään vesitiivistä selitystä sille, miksi Mibi Runeberg oli toiminut Aarnion juoksupoikana. Hän ei ollut hyötynyt siitä taloudellisesti

eikä hän ollut sekaantunut huumejuttuun, josta Aarnio tuomittiin. Lähimmäksi motiivia ylsi selitys, jonka mukaan Mibi olisi ihaillut Jari Aarniota ja kaksikko olisi yhdistänyt syvä epäluulo, suoranainen halveksunta, Mibin aiempaa työpaikkaa, Vantaan Jokiniemessä päämajaansa pitävää KRP:tä kohtaan.

Selitykset olivat osa totuutta, mutta Mibi Runebergin tarina on huomattavasti mutkikkaampi. Se kertoo kunnianhimoisesta ja tuloshakuisesta huumeepoliisista, joka eteni uralaan, poltti pokerinaamalla siltoja takanaan ja päättyi lopulta Jari Aarnion sisäpiiriin.

Mibistä ei itse asiassa pitänyt tulla poliisia. Päätyminen samaan ammattiin kuin isänsä Torolf Bergström oli pikemminkin satumaa ja juontui nuoren miehen haluttomuudesta opiskella samoin kuin hänen varhaisista yhteyksistään rikollispiireihin.

Mibi oli poliisin roolissaan karski, ehdoton. Hänellä oli ollut miltei koko ikänsä suojanaan läpipääsemätön kuori, joka oli syntynyt osittain pelosta. Kun vanhempi lyö lastaan riittävästi monta kertaa, lapsi lakkaa tuntemasta. Se ei ollut huono ominaisuus huumeepoliisin todellisuudessa, jossa hänen piti yli kaksi vuosikymmentä pitää etäisyyttä ja antautua manipulointiin psykologisiin peleihin, kentällä vallitsevaan käytäntöön. Kovuus ruokkii kuitenkin ominaisuuksia, joilla voi olla omanlaisiaan vakavia seurauksia.

Vuonna 2013 käynnistynyt tutkintavyöhyke repäisi rikki kaiken.

Uran, arjen ja lopulta myös kovan ja tunteettoman kuoren, joka oli suojannut häntä lapsesta asti.

LUKU 1

Poliisin poika

”Pollarin pitää pyrkiä luomaan konniin sellainen suhde, että ne uskaltaa vaikka viedä kotiinsa. Sellainen ettei niitä tarvitse tippaakaan pelätä.”

Kesällä 1977 yhdeksänvuotias Mikael, tuolloin vielä sukunimeltään Bergström, tallusteli vastavalmistuneen kävelysillan yli Porvoossa. Kädessään hänellä oli muovipussi ja pussissa ruokatavarat, jotka isänäiti oli pyytännyt ostamaan kaupasta kaupungin keskustasta: leipää, leikkeleitä ja teetä.

Hän oli palaamassa kaupalta isänäidin luo Näsin kaupungin-osaan, kun näki kauempana joukon poikia. Joitain vuosia vanhempia häirikköjä, jotka olivat luisumassa kaidalta polulta. Kaupungilla puhuttiin, että pojat haistelivat liimaa ja tekivät pikkurikoksia.

Mikael ei aavistanut, että kymmenen vuotta myöhemmin pojat olivat yhtä lukuun ottamatta kuolleet päihteisiin. Siinä häntä lähestyessään viisikko oli sielunsa voimissa, tulossa suoraan kohti. Kapealta kävelysillalta oli mahdotonta liivahtaa mihinkään, joten ei auttanut muu kuin kulkea eteenpäin.

Viisi poikaa, kaksi heistä veljeksiä. He eivät olleet Mikaelille tuttuja Myllymäen ruotsinkieliseltä ala-asteelta, jossa hän aloittaisi syksyllä neljännen luokan. Pojat kylläkin tunnistivat hänet. Poliisi Torolf Bergströmin pojan. Isä Bergström oli jo

ennättänyt tehdä poikien elämästä ikävää sekaantumalla heidän hämäriin puuhiinsa. Se hiersi poikien mieltä.

Niin voisi ainakin päätellä heidän reaktioistaan – miten muuten voi selittää, että viisi liki teini-ikäistä poikaa kävi itseään paljon pienemmän kimppuun ja alkoi pahoinpidellä. Potkivat, huusivat, löivät. Se kävi äkkiä. Jossain kohtaa pienen pojan nenä tuntui murtuvan ja verta ehti valua paljon ennen kuin yksi viidestä, Jussi nimeltään, lopulta keskeytti pahoinpitelyn.

Yhdeksänvuotias poika kömpi jaloilleen ja pinkkasi Porvoon pääkadun Mannerheiminkadun suuntaan. Leipä, leikkeleet ja teepussit jäivät lojumaan muovipussiin sillalle. Viisikko ei lähtenyt perään, joten hän pääsi lopulta omin avuin isänäidin luo, tosin mustelmille ruhjottuna. Isoäiti puhdisti ja laastaroi haavat. He päättivät yhdessä, että oli parasta jättää kertomatta isälle, mitä kävelysillalla oli tapahtunut. Ongelmat vain kasvaisivat, jos isä saisi tietää.

Vuotta myöhemmin talvella Porvoon Akilleen jääpallojoukkue lähti pelireissulle Helsinkiin. Pakkanen oli kireä, kaksikymmentä astetta, joten Bergströmit olivat pakanneet eväiksi termospullollisen hopeateetä ja voileipiä. Torolf Bergström oli tavalliseen tapansa mukana Mikaelin pelimatalla ja samassa bussissa oli myös Jussi, joka oli keskeyttänyt pahoinpitelyn sillalla.

Jussi oli tullut tutuksi Porvoon poliisille, koska hänen alkoholisoituneen isänsä elämänmeno oli vaatinut lukuisia kertoja poliisia hakemaan tämän talteen rauhoittumaan. Kotiolot eivät olleet niin surkeat, että pojan tilannetta olisi käyty erikseen arvioimassa, joten Jussi istui joukkueen bussissa kylmissään ja nälkäisenä. Torolf päätti mutkattomasti, että teetä ja leipiä riitti hänellekin.

Mikael ei puhunut mitään; sellainen isä oli hyvällä tuulella. Eräänlainen sosiaalidemokraattisten arvojen ruumiillistuma, ja se johtikin Torolf Bergströmin myöhemmin Porvoon kunnallispolitiikkaan, jossa hän toimi pitkään poliisin työnsä sivussa. Mikaelin isä puhui kaikille eikä arvottanut ketään, tapasipa hän pankinjohtajia, kodittomia juoppoja tai konnia, jotka oli passittanut vankilaan. Isä ei koskaan ollut niin kiireinen, ettei olisi ehtinyt pysähtyä rupattelemaan. Hän vaihtoi kuulumisia torilla viihtyvien herrojen ja rouvien kanssa, jutteli syrjäytyneille, kolmen lapsensa kavereille ja kaupungin virkahenkilöille eikä ylenkatsonut edes niitä pahamaineisia tyypejä, jotka ottivat häneen säännöllisesti yhteyttä, kun heillä oli jotain sydämellään.

Seurallinen ja ajoin melko sarkastinen luonne oli taatusti hyödyksi isä Torolfille poliisina, joka halusi olla perillä asioista. Se oli varmasti syynä myös siihen, että Torolf Bergström oli jo uransa aikana melkoinen legenda kotikaupungissaan. Hänen valttejaan olivat pellavatukka, huomiota herättävä pituus, illikurinen katse ja tavattoman sosiaalinen ote elämään. Ainoalle pojalle isän persoona tosin oli myös vaivaannuttava ja jopa ongelmallinen.

Isältä nimittäin pettivät säännöllisesti hermot. Mikael ja hänen kaksi siskoaan eivät kyenneet ennakoimaan, mikä voisi johtaa tunnepurkaukseen, mutta niinä monina kertoina, kun isä suuttui ja alkoi huutaa, ei käynyt hyvin. Pahimpia olivat tilanteet, joissa hän hyödynsi lastenkasvatuksessa koiran talutushihnaa. Mutta mitäpä lapset mahtavat tilanteelle, jos kukaan aikuisista ei puutu siihen. Kun remmi on otettu käyttöön riittävän monta kertaa, lapsi koteloituu, sulkeutuu itseensä.

Löyhiä jengimuodostelmia alkoi näkyä myös kasvavassa Porvoossa 70-luvulla ja 80-luvun alussa ja monet nuoret sekaantuivat asioihin, jotka herättivät poliisin kiinnostuksen. Usein kävi niin, että Torolf Bergström pääsi ihmisiä tavatessaan selville siitä, mitä oli tekeillä. Hän ei ollut erityisen suosittu konnien keskuudessa.

Sillalla tapahtunut pahoinpitely tai sen tyylinen väkivalta ei ollut Mikaelin arkipäivää toisin kuin terävät kommentit ja ilkeä puhe selän takana. Yhä enemmän isänsä näköiseen ”poliisin poikaan” haluttiin pitää välimatkaa.

Se oli hankalaa, hän itse kuvaa. Ja monesti myös kiusallista. Varsinkin silloin kun Torolf vanavedessään kolme lastaan pysähtyi tämän tästä puistossa utelemaan juopoilta, mitä näille kuului.

Pojan häpeällä ei ollut painoarvoa. Rikosylikonstaapeli Torolf Bergström oli sellainen kuin oli, myös niinä ensimmäisinä kertoina, kun Mikael muistinsa mukaan pääsi kosketuksiin Porvoon alamaailman kanssa.

Siihen aikaan rikollisuus oli paikallisempaa kuin nykyään – omaisuusrikoksia, kannista rettelöintiä, tappeluja, varkauksia – mutta kiinni jääneitä sapetti. Erään kerran Torolf oli ottanut kiinni varastetun tavarankätkijän Heikin, joka närkästyi siinä määrin, että päätti viedä Torolfilta hengen. Torolf oli palamassa koiralenkiltä, kun näki Heikin parkkipaikalla perheen kerrostaloasunnon edustalla.

Äiti Peggy ja isä Torolf vetäytyivät kolmion keittiöön pohtimaan tilannetta kuiskailen. Heikki istui autossa talon pihalla aseenaan katkaistu haulikko. Hetkeä myöhemmin Porvoon poliisin kollegat hakivat hänet pois.

Voisi kuvitella, että murhan uhriksi kaavailtu Torolf olisi suivaantunut tapauksesta, mutta Bergström oli toista maata.

Kun Heikki oli päässyt vapaalle jalalle, Mikael ja isä törmäsivät häneen kaupungilla. Keskustelu sujui sillä kertaa ja myöhemminkin aivan luontevasti. Ammattirikollisesta ja poliisista ehti tulla hyviä tuttuja ennen kuin Heikki kuoli.

Sellaisten perusarvojen keskellä Mikael varttui: Tervehdi kaikkia ja puhu heidän kanssaan, älä halveksi äläkä tuomitse ihmisiä yhteiskunnallisen aseman perusteella. Kunnioita kaikkia riippumatta siitä, keitä he ovat tai mitä ovat tehneet.

Kodin seinien sisäpuolella vallitsivat toisenlaiset arvot.

Siellä hallitsi isä, jonka mielestä tottelemattomia lapsia kasvatettiin parhaiten kovin sanoin tai remmillä. Siellä oli petynyt äiti, joka teki Mikaelille selväksi, että tämä oli vahinkolapsi. Poika, joka oli syntynyt suunnittelematta ja sitonut äidin poliisiin vaimoksi. Elämään, jota äiti ei ollut halunnut.

Lapsi ei lähtökohtaisesti kyseenalaista kodin sääntöjä. Niinpä Mikaelkin alistui isän kasvatukseen. Yleensä joviaalin, lämpimän ja viisaan isän, joka oli joissain tilanteissa väkivaltainen ja pelottava. Sellaisissa oloissa lapsi ei voi puolustaa itseään muuten kuin sulkeutumalla. Eristäytymällä kivusta, pelosta ja tunteista. Ja kun niin on tehnyt riittävän pitkään, kaikki sammuu. Tunteet loppuvat.

Se, mitä päällisin puolin tavallisen perheen kotioloissa toisinaan tapahtui, oli visusti varjeltu salaisuus. Aina vuoteen 2024, jolloin jo kauan sitten aikuiseksi kasvaneesta pojasta kirjoitettiin kirja.

Alamaailma tulee tutuksi

Vuonna 1985 raskaan sarjan rikollinen Osmo ”Lusu” Ahlqvist oli etsintäkuulutettu useista törkeistä varkauksista. Ahlqvist oli operoinut myös Porvoossa, ja poliisi epäili, että hän oli

ollut yksi Harry Hellbergin urheiluliikkeeseen murtautuneista tekijöistä. Tapausta tutkinut Torolf Bergström oli ottanut Ahlqvistin kiinni ja piti häntä sen aikaisten löyhempien lakien mukaisesti kaksi viikkoa vangittuna pöyhiäkseen rauhassa rikosepäilyjä. Kuulusteluja tai puhutuksia pidettiin usein ilta-aikaan.

”Yhtenä iltana Torolf soitti kotiin ja sanoi, että mun pitää lähteä poliisiasemalle, joten mä fillaroin sinne. Isällä oli oma työhuone, ja kun mä menin sinne, siellä istui vaaleatukkainen lihaksikas mies Adidas-puvussa. ’Tämä tässä on Lusu Ahlqvist’, isä sanoi, ’ja hän tietää paljon urheilusta.’”

17-vuotias Mikael oli alkanut treenata pyöräilyä, mutta häntä pidettiin niin voimattomana ja hintelänä, että lähtökohdat kehittyä huippupyöräilijäksi olivat kehnot. Lusu Ahlqvist oli ammattirikollinen mutta myös erittäin perehtynyt voimaharjoitteluun. Nyt Lusu räätälöisi Mikaelille treeni-ohjelman, Torolf kertoi, koska ilman fyysistä voimaa oli turha haaveilla tulevaisuutta hyväksi pyöräilijäksi.

Mikael viipyi sinä iltana poliisiasemalla melko pitkään puhumassa pyöräilystä ja voimaharjoittelusta isänsä ja Lusun kanssa. Mikael oli jo kaksimetrinen, kuten isänsä. Lukemattomat jo lapsena saadut tällit olivat herättäneet palavan halun tulla vahvaksi, sillä isoa ja vahvaa ei voisi kukaan vahingoittaa. Kaksi vuotta aiemmin Mikaelilla oli jo ollut riittävästi mittaa ja voimaa asettua vastustamaan isäänsä. Hän oli tuupannut isänsä tuoliin niin lujaa, että tuoli hajosi, ja todennut: ”Nyt se loppuu saatana.” Siihen tyssäsi kodin väkivalta.

Maailemassa oli kuitenkin muitakin uhkia eikä Mikael enää aikunut jäädä alakynteen. Lihaksikas rikollinen lupautui auttamaan häntä kehonrakennuksessa ja pyöräilijän uralla, joten Mikael palasi seuraavana päivänä Lusun luo.

”Silloin Lusu oli tehnyt mulle treeniohjelman, ja sitä mun piti noudattaa, niin hän sanoi. Me tavattiin aika usein sen jälkeen ja puhuttiin treenaamisesta. Yhdessä vaiheessa Lusu sanoi, että sitten lähdettäisiin kimpassa salille, kun hän vapautuu.”

Lusu Ahlqvistin istuessa vangittuna Porvoossa poliisi pake-toi valtavan ryöstö- ja petosjutun tutkinnan, jossa Lusu oli yksi pääepäillyistä. Koplaa nimitettiin myöhemmin tiedotus-välineissä Miljoonaliigaksi ja Ahlqvist tuomittiin useaksi vuo-deksi vankeuteen.

Mikael esiteltiin toiselle Miljoonaliigan keskeiselle tekijälle. Lauri ”Late” Johansson oli eräänlainen Ahlqvistin oppipoika. Kumpikin oli jo tuolloin rikollisina nimimiehiä. Myöhempi ura jatkui törkeillä rikoksilla ja toi heille maineen Suomen pelä-tyimpinä rikollispomoina.

Pitkä tuomio ei estänyt Lusu Ahlqvistia jatkamassa poliisin pojan treeniohjelman parissa. Hän alkoi kirjoittaa Mikaelille kirjeitä, joissa kyseli harjoitusten etenemisestä ja antoi neu-voja, joilla parantaa tuloksia. Mikael vastasi kirjeisiin, kertoi treenaamisestaan ja sai taas paluupostissa täsmävinkkejä.

He olivat kirjeenvaihdossa, kunnes Lusu Ahlqvist siirret-tiin Jokelan avovankiosastolle vuonna 1989. Mikael sai kutsun tulla käymään Ahlqvistin luona. Hän ei ollut koskaan käynyt vankilassa, ei edes avo-osastolla, mutta lähti silti.

”Ensimmäisenä mä näin, kun joku kundi häipyi vessaan naisen kanssa. Suihinotto, joku totesi. Sellaiset hoidettiin sii-hen aikaan vessassa, koska perhetapaamisiin ei ollut erillisiä huoneita. Lusu ja mä puhuttiin treenaamisesta puoli tuntia ja sitten hän sanoi, että haluaa esitellä mut muille vangeille. ”Tää tässä on Mikko Porvoosta”, Lusu sanoi. Siinä mut esitteli sen ajan kovimmille konnille yksi sen ajan kovimmista konnista, ja se tarkoitti, että mä olin 80-luvun loppupuolella luonut

helvetinmoisen verkoston kovimpien roistojen piireissä. Lusu oli kaiken aikaa tietoinen, etten mä ollut yksi heistä, ja mä tajusin vasta myöhemmin, että hän tavallaan koulutti mua.”

Mikael oli jo pidempään suunnitellut, että alkaisi opiskella historiaa. Se oli ja on edelleen hänen intohimonsa. Se olisi saattanut olla sopiva ala hänen kaltaiselleen persoonalle. Mibillä on aina ollut kyky muistaa yksityiskohtia: vuosilukuja, nimiä, numeroyhdistelmiä, rekisterinumeroita.

Kohtalo tai sitten luonne tahtoi muuta. Vuonna 1990 hän haki poliisikouluun ja pääsi sisään, kävi läpi suhteellisen lyhyen koulutuksen ja sai osan opiskeluajasta palkkaa. Poliisikoulu näyttäytyi helpompana vaihtoehtona kuin vuosia kestävä yliopisto. Sitä paitsi hän oli huomannut, että hänestä oli kiinnostavaa pelaila rikollisten ja heidän tietojensa kimpussa. Elokuun alussa 1990 hän ajoi viimeisen pyöräilykilpailunsa SM-tasolla ja aloitti seuraavana maanantaina poliisikoulussa Tampereella.

Lusu Ahlqvist ilahtui uutisesta: ”Saatanan hyvä.” Kävi ilmi, että Ahlqvistin ja Mikaelin isän välille oli muodostunut luottamuksellinen suhde. Niin luottamuksellinen, että Ahlqvist oli jo pidemmän aikaa ollut Bergströmin vinkkimies ja kertoili tälle muista rikollisista paitsi lähipiiristään. Hän jopa kyläili Bergströmien luona, makoili poliisin lattialla ja leikitti perheen bokseria.

Rikollisen tietolähteen ja poliisi Bergströmin luottamuksellinen suhde päättyi vasta 7. huhtikuuta 1995, kun Ahlqvistin perheen ovikello soi Kotkassa. Lusun tytär avasi oven. Kynnyksellä seisoj Jari Kolivaara, ammattirikollinen, joka oli tullut tappamaan Lusu Ahlqvistin.

Työ oli tehty puolessa tunnissa. Kolivaara ampui Ahlqvistin kahvipöytään. Murhan motiivina oli se, että Lusu oli laajamittaisilla huumebisneksillään astunut toisten reviirille. Kolivaara tuomittiin myöhemmin murhasta elinkautiseen.

”Kun tutustuin Lusuun, hän oli yksi aikansa tunnetuimpia konnia Suomessa. Isän tavasta käsitellä Lusua mä opin, että pollarin pitää pyrkiä luomaan konniin sellainen suhde, että ne uskaltaa vaikka viedä kotiinsa. Sellainen, ettei niitä tarvitse tippaakaan pelätä.”

LUKU 2

Kamaa ja kotiväkivaltaa Itäkeskuksessa

”Lähtökohtana pollarin maailmassa oli olla kova ja kylmä eikä antaa minkään kuoleman tai muun paskan koskettaa. Virkapuku suojausi tunteilta.”

90-luvun alku oli Suomessa murrosaikaa. Neuvostoliitto hajosi idässä, kotimaan kamaralla rakoili talous. Lama heitti satojatuhansia työttömiksi. Konkurssi- ja velkakierteet painoivat monien elämää vuosikymmeniä. Lokakuun 1994 kansanäänestyksessä suomalaisten niukka enemmistö äänesti Euroopan unioniin liittymisen puolesta.

Muutokset johtivat siihen, että rikollisuuskin muuttui.

Murrosajan muutosten syy- ja seuraussuhteita ei ole ollut helppoa määritellä. A-klinikkasäätiön toimitusjohtaja Olavi Kaukonen arvioi oikeuspoliittisen aikakauslehden Haasteen raportissaan ”1990-luvun lama, rikollisuus ja vaikutukset rangaistuksiin” vuonna 2013, että Suomen näkökulmasta suurimmat ongelmat olivat naapurimaiden muutokset. Kaukonen kirjoitti:

Huumausainerikollisuus, seksikauppa, piraattituotteiden salakuljetus ja kauppa, varastetun tavaran kauppa sekä alkoholin ja tupakan salakuljetus lähtivät nousuun laman

aikana. Laman merkitystä näiden ilmiöiden suhteen on vaikea erottaa 1991 alkaneen Euroopan uuden integroitumisen merkityksestä: erityisesti Neuvostoliiton hajoaminen sekoitti ennen hyvin vakaan tilanteen. Suomen näkökulmasta tärkeimmät muutokset koskivat Viron ja Venäjän suuntia, joista alkoi Suomelle aiheutua uusia ongelmia. Osaksi oli kyse siitä, että suomalaiset ammattirikolliset liittoutuivat ulkomaisten kumppanien kanssa, osaksi siitä, että itä- ja etelänaapurin ammattirikolliset alkoivat toimia myös Suomessa, esimerkiksi hankkien ja toimittaan varastettua tavaraa Suomesta Viron ja Venäjän markkinoille.

Mikael Bergström aloitti poliisin uransa noiden yhteiskunnallisten mullistusten keskellä.

Lusu Ahlqvistin kautta tutuiksi tulleet rikolliset olivat alkaneet kutsua häntä Mikoksi. Poliisikoulussa hän oli saanut lempinimen Mibi, ja sillä nimellä hänet oppivat pian tuntemaan myös Helsingin Itäkeskuksen roistot.

Mibi vannoi poliisivalan Tampereella kesäkuussa 1991. Haki ja sai töitä sekä Kotkasta että Helsingistä mutta valitsi lopulta Helsingin, koska Ahlqvist pyöritti yhä bisneksiään Kotkassa. Ei olisi tuntunut hyvältä työskennellä poliisina Lusun kotikulmilla sen jälkeen kun tämä oli esitellyt hänelle verkostojaan.

Kun parin päivän perehdytys Pienen Roobertinkadun poliisiasemalla Helsingissä oli ohi, tuoreet poliisit saivat tietää, mihin heidät sijoitettiin. Mibin tuleva yksikkö oli Itäkeskuksessa, Itiksessä, ja se oli Mibin kannalta pienoinen lottovoitto. Alue tunnettiin rankkana poliisipiirinä, jonka resurssit olivat rajalliset. Juuri sellaista hän kaipasi.

Hänen ensimmäinen työvuoronsa Itäkeskuksessa oli ilta- vuoro 7. heinäkuuta.

"HUUMEPOLIISI EI OLE MIKÄÄN SAATANAN CANTORES MINORES"

Suomen suurimmassa poliisiskandaalissa tuomittiin Jari Aarnion lisäksi vain yksi poliisi. Mikael "Mibi" Runebergin 26 vuoden ura poliisina oli lopullisesti ohi.

Paha poliisi kertoo, miten porvoalaisesta poliisin pojasta marinoitui Helsingin Itäkeskuksessa karun suomalaisarjen nähnyt järjestyspoliisi, jonka ura jatkui KRP:hen tietolähdetoiminnan ja huumeri-kollisuuden pariin ja viimein Helsingin huume-*poliisi*n Aarnion alaiseksi.

Suomen oikeuslaitostakin hiertänyt kysymys kuuluu, oliko Mibi Aarnion oikea käsi ja tunnoton käsikassara vai työlleen täysin omistautunut huume-*poliisi* ja pomonsa ohjallema hyödyllinen idiootti.

Päälys: Maria Mitrunen
Kannen valokuva © Karl Vilhjálmsson
Kirjailijakuva © Otto Virtanen